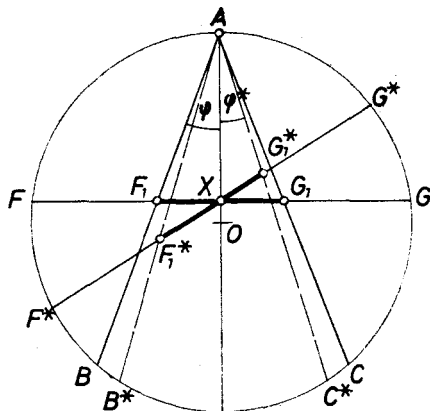

A 2473. feladat¹ megoldásából átvesszük mindazokat a jelöléseket és összefüggéseket, melyek jelenlegi feladatunk megoldásánál felhasználhatók.

Az ABC háromszög körülírt körének sugara legyen egységnyi, középpontját jelölje O , a $BAC \sphericalangle = 2\varphi$. A háromszög szárai által 3 egyenlő részre osztott húr végpontjai F, G , harmadolópontjai F_1, G_1 . Jelöljük továbbá x -szel az AX távolságot.

1. eset. Az AO egyenesre merőleges FG húr esetén (lásd ábra)

$$XG = 3x \operatorname{tg} \varphi.$$

Az OXG derékszögű háromszög oldalaira – mivel $OA = OG = 1$ – fennáll

$$|x - 1|^2 + 9x^2 \operatorname{tg}^2 \varphi = 1,$$

ahonnan

$$x = \frac{2}{1 + 9 \operatorname{tg}^2 \varphi}, \quad \text{mivel } x \neq 0.$$

Ha $\cos 2\varphi$ értéke 1-től 3/4-ig folytonosan csökken, akkor $\operatorname{tg}^2 \varphi = \frac{1 - \cos 2\varphi}{1 + \cos 2\varphi}$ alapján $\operatorname{tg}^2 \varphi$ értéke 0-tól 1/7-ig folytonosan növekszik, hiszen $1 - \cos 2\varphi$ növekszik, $1 + \cos 2\varphi$ pedig csökken. Ennek következtében x értéke 2-től 7/8-ig folytonosan csökken.

E változások szigorúan monoton jellege folytán φ és x között kölcsönösen egyértelmű megfeleltetés létesíthető a mondott intervallumokban. Ez biztosítja, hogy az A kezdőpontú AO félegyenes minden olyan P pontjához, amelyre $7/8 < AP < 2$, találunk a feltételeknek megfelelő ABC háromszöget és húr T úgy, hogy X azonos P -vel.

2. eset. Vizsgáljuk most azt az esetet, amikor az F^*G^* húr nem merőleges AO -ra. A 2473. feladat megoldása szerint $\angle XF_1O = \angle F_1AO = \varphi^*$. Az F_1OX háromszög hasonló az AOF_1^* háromszöghöz, a hasonlóság alapján

$$\frac{OX}{OF_1^*} = \frac{OF_1^*}{OA}.$$

Az idézett megoldásban az is szerepel, hogy $OF_1^* = \frac{1}{\sqrt{1 + 8 \cos^2 \varphi}}$, és mivel $OA = 1$, az előbbi aránypárból $OX =$

$\frac{1}{1 + 8 \cos^2 \varphi}$. Ezért

$$x = AX = 1 - OX = \frac{8 \cos^2 \varphi}{1 + 8 \cos^2 \varphi} = \frac{8}{9 + \operatorname{tg}^2 \varphi}.$$

(0 mindig az F^*G^* egyenes A -t nem tartalmazó partján van.) Ha $\operatorname{tg}^2 \varphi$ 0-tól 1/7-ig nő, x értéke 8/9-től 7/8-ig csökken.

Az X számára most kapott intervallum része a főtebbinek, ennél fogva azokon az X pontokon megy át 3 harmadolható húr – a két eset szerint külön-külön meghatározható értékek mellett –, amelyekre $\frac{7}{8} < x < \frac{8}{9}$. (Az intervallum hossza 1/72.)

A szimmetrikus, ill. a ferde húrhoz tartozó szögekre

$$\operatorname{tg} \varphi = \frac{1}{3} \sqrt{\frac{2}{x} - 1}, \quad \text{ill.} \quad \operatorname{tg} \varphi^* = \sqrt{\frac{8}{x} - 9}.$$

¹K. M. L. 34 (1984) 443. oldal – December havi szám